

REPUBLICA SOCIALISTA ROMANIA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DOS. Nr. **40002**

VOL Nr. **194**

ARHIVA OPERATIVA

DOSAR

Fond operativ *ZAHARIA ION*

1531757

P 000218, Vol. 194

Data .....

P218/194

Urmează Vol. Nr. ....

R A P O R T
=====

cu rezultatul verificărilor
la Serviciul "C".

În dosarul de anchetă nr. 40.002, volum 85 (privește grupul Pătrășcanu) apare și ZAHARIA ION, născut la 23 octombrie 1918 în comuna Cașin - Bacău, fiul lui MIHAI și ANA, căsătorit, fără copii, cu ultimul domiciliu în București, Intrarea G-ral. Angelescu Nr.6. Are ca studii un an la Politehnică, 3 ani la Facultatea de Științe Juridice și școala de ofițeri de aviație.-

A fost pilot pe linie la fosta Societate TARS, fost ofițer cu gradul de căpitan.-

Sus-numitul a fost arestat la 14 noiembrie 1949 pentru că împreună cu fostul pilot CIOBANU V. au făcut un plan să fugă din țară împreună cu alți foști politicieni.- Nu a reușit planul deoarece a fost arestat și condamnat la 4 ani închisoare corecțională pentru încercare de trecerea frauduloasă a frontierei. Prin aceeași sentință este condamnat și 3 ani pentru pregătire de trecere frauduloasă a frontierei.-

Intr-o declarație arată că pe LUCRETIU PATRASCANU l-a cunoscut în anul 1947 când a fost la el pentru a interveni la TARS să-l reprimească în serviciu.-

Din dosar mai rezultă că ZAHARIA ION a cunoscut toate elementele care au făcut parte din grupul Pătrășcanu și împreună au discutat posibilitățile de a fugi din țară.-

Nu rezultă alte date, deoarece dosarele cu grupul respectiv nu se găsesc la Serviciul "C".-

În evidența rețelei informative apare că a posedat dosar personal nr.32470 care a fost transferat de

Direcția II-a cu adresa nr. 211/163181 din 16 ianuarie 1960
 la D.G.I.-

SEFUL SERVICIULUI,
Lt.Colonel de securitate,
Toader Dumitru,

TD/CE

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

STRICT SECRET

Direcția II - e

Nr. 382/2 data 28 iul 1966

Numele și prenumele lucrătorului op. care cere verificarea

Telefon 2625

Cerere de verificare la cartotecă

Dispuneți verificarea numitului:

Numele de familie ZAHARIA prenumele ION

Tatăl _____ mama _____ locul și data nașterii 23 X 1918

Carin - Bolea naționalitatea română cetățenia română

Apartenența politică _____ studii _____ profesia Aviator

Unde lucrează _____ funcția _____

Domiciliul Buc. St. C. Tronș 42

Alte indicii de identificare _____

Scopul verificării Cum stă cu mint

Ce informații se cer _____

SE APROBĂ
ȘEFUL BIROULUI
(Grădul, semnătura)

Nota cartotecii Operative și de Informații

Nr. dos. obiectiv (problemă) _____ Arh. nr. _____
 Nr. „ Verificare _____ „ „ _____
 Nr. „ Act. Inf. grup _____ „ „ _____
 Nr. „ Act. Inf. individ. _____ „ „ _____
 Nr. „ Urmărire locală _____ „ „ _____
 Nr. „ Urmărire pe țară _____ „ „ _____
 Nr. „ Anchetă _____ „ „ 40002-c

Denumirea organului M. A. I. care a deschis dosarul

FELUL ACTIVITAȚII DUȘMĂNOASE

F anch 17393/c legat

Am avut sh. 310/211 - ind.

transf. de dir. i. cu 219/163/81
din 16.1.1960 -

are pînă în m. prot. în SUA

Am fost prezent la o conferință
la care s-a discutat despre
posibilitatea de a se transfera
de la dir. i. la dir. i. a
cu adresa 17393/163181 din 16.1.1960

Gradul și semnătura verificatorului,

42

Data verificării

28 MAR. 1960

Gradul și semnătura
 șefului biroului cartotecă,

28 MAR 1960

106

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

- Direcția a VII-a -
741/00986.398

STRICT SECRET

Ex.nr./...

S.C.39

19 DEC 1963

Către,

- 'M.A.I. DIRECTIA a III-a -

La adresadv.nr.302/ 2 HG/425.455 din 18 noiembrie 1963, vă comunicăm următoarele:

Agentul " Mișu Ion" ne informează că în incinta Ambasadei engleze din strada Jules Michelet nr.24 locuiește numitul PARAU NICOLAE cu familia despre care nu cunoaște alte date și nici nu dispunem de alte surse de informare-

De menționat că la această adresă mai locuiește și familia Balica.

SEFUL DIRECTIEI,
Colonel
V.Dinescu

/Seful Serviciului,
Maior *N. Croitoru*
N.Croitoru

1 ex : dosar
1 ex : Dir.a III-a
ML/BN ex 2

5-06-65

Se fac contat in emit. M.A.I.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECȚIA REGIONALĂ CLUJ

STRICT SECRET

S.C. nr.45

(Direcția, Serviciul, Unitatea)

Nr. 72/80696 din 11 XII. 1963

DOSAR Nr. _____

INTRARE nr. 1...

No. 432093

1963 Luna XII Zila 19

CĂTRE

M.A.I. DIRECȚIA III-a. BUCUREȘTI

OBIECTUL

Investigații asupra numitei

BIRTASU AUREA cerute de dvs.

cu nr. 302/2/HG/425451 din 18 XI.1963.

SURSE OFICIALE

Din evidența secției de miliție rezultă că numita BIRTASU AUREA (ISFĂNESCU) este fiica lui EUTHIMAN și SOFIA, născută la 31 I.1895 în Matriculnic-Iagoj, de naționalitate și cetățenie română și domiciliată în Cluj str. Hașdeu nr.23.

PERSOANE DE ÎNCREDERE

Persoanele P.S., F.A. și L.I. ne-au relatat că la adresa din strada Hașdeu nr.23 nu a domiciliat și nici în prezent nu domiciliază nici o persoană cu numele de BIRTASU AUREA.

Fără de cele de mai sus nu putem să vă răspundem pozitiv, întrucât obiectiva nu a fost identificată de noi.

LOCUITOARE DE DIRECȚIE,

Colonel

AUREL

ȘEFUL SERVICIULUI,

Lt.Col.

M. Aurel

Conceptat: Slt.N.A.

Dactilo: a.c.J.V.

Nr. exemplare: 2 (două).

1217

REPUBLICA POPULARA ROMINA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

DIRECTIA REGIONALA CLUJ

(Directia, Serviciul, Unitatea)

Nr. 22/80694 din 28.XIII.1963

DOSAR Nr. ....

SECRET-SECRET

S.C. nr. 45.

Ex. nr. ...

CATRE

M.A.I. DIRECTIA III-a

BUCURESTI

Handwritten signature and initials

La ordinul dvs. nr. 302/2/HG/425451

din 10 noiembrie 1963, cu privire la
numitul BIRTASU MIRCEA, alaturat inaintem
raportul de investigatii efectuat asupra
sus-numitului.

LOCUL DE TRAI SI DE DIRECTIE,

Col.

rel.

SEFUL SERVICIULUI

It. Col.

Numele V. P.

Handwritten notes and signatures: 5. ob. 60, Le nu are reg, in vestigii, incluziune, etc.

Conceptat:

Nr. exemplare

Dactilo:

A.C.D.C.

2(doua)

A.C.D.C.

1 ex. la Dir. III. Buc.

1 ex. la dosar.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
DIRECTIA REGIONALA CLUJ
Nr. 72 / 80694
din 18 . XII. 1963.

STRICT SECRET
EXEMPLARE

INTRARE	
Nr.	S.C. Nr.
19	Lucu Zica

C A T R E

M.A.I. DIRECTIA REGIONALA

C L U J

=====
Serv. III.

O B I E C T U L

=====
Investigații privind pe numitul
BIRTASIU MIRCEA cerute de avs.
cu Nr. 302 / 2 / H.G. / 425451 din
10 . XI. 1963.

BIRTASU MIRCEA este nascut la data de 31 .
I. 1905 in R.P. Ungara , fiul lui Menazie si Sultana , domiciliat
in Cluj str. Gradinarilor nr. 15.

Datele de identificare au fost luate din
sarcina de investigații .

A G E N T U R A

=====

Agentia " Morar Ana " ne informeaza ca nu-
mitul BIRTASU MIRCEA domiciliaza in str. Carayasiilor nr. 8 de cea.
2 ani de zile , cind si-a cumparat casa proprie.

Este de profesie ferar si lucreaza in aceas-
ta calitate la G.A.C. " Infragirea " Cluj.

La domiciliu are comportare buna si cu ve-
cinii nu a avut incidente. Nu intretine relatii apropiate cu
acestia si nu se viziteaza.

Cu manifestari dusmanoase nu a fost semna-
lat.

La adresa de mai sus locuiesc impreuna cu
soția sa care este colectivista la G.A.C. " Infratirea " Cluj
si cei doi copii.

SEFUL SERVICIULUI VII
LT COLONEL ,
NEGOTIUL VIRGIL.

Concep Slt. Sabo L.
Dactilo Slt. Sabo L.
Exemp. 2, 1 la Serv.
III si 1 la Serv. VII.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

244

STRICT SECRET

Direcția III - a
 Numele și prenumele lucrătorului op. care cere verificarea

Nr. 302/2 data 15. XI. 1963

Stău, Horatius Al.
 Telefon 2625

Cerere de verificare la cartotecă

Dispuneți verificarea numitului:

Numele de familie BIRTASI prenumele AURORA
 Tatăl EUTHIMIU mama SOFIA locul și data nașterii 31. I. 1895 - FÂTNICUL
MIC - LUJOI naționalitatea _____ cetățenia _____
 Apartenența politică _____ studii _____ profesia comică
 Unde lucrează _____ funcția comedea
 Domiciliul Cluj str. Hajdeu 23 din 1954
 Alte indicii de identificare Ms. IȘTĂNESCU
 Scopul verificării aprox ca legătură
 Ce informații se cer el nu este evroselit

SE APROBA,
 ȘEFUL OFICIULUI
CH
 (Grupe semnătură)

Direcția III-a
Numele și prenumele lucrătorului op. care cere verificareaNr. 302/2 data 15 XI 1963Stuț. Horodan Ale
Telefon 2625

Cerere de verificare la cartotecă

Dispuneți verificarea numelui:

Numele de familie BIRTHASIU (BIRTASU) prenumele MIRCEA
Tatăl NEHADIE mama SULTANA locul și data nașterii 31.10.1905 Ungaria
naționalitatea _____ cetățenia _____
Apartenența politică _____ studii _____ profesia _____
Unde lucrează _____ funcția _____
Domiciliul Cluj str. Coădiniilor 143 15. dec 1951
Alte indicii de identificare _____
Scopul verificării apare ca legătură
Ce informații se cer cum este cunoscut

SE APROBA,
SEFUL BIRoului
Stuț
"semnătură"

REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

Dir. Reg. Banat

Strict Secret

Nr. 72/37072 9 dec 1963
din 196

S. C. Nr. 1199

DOSAR Nr.

Exemplar Nr..
CATRE

CÂTRE

M.A.I. DIRECTIA III-a

La ord.dvs.nr.302/2/HG/

425453 din 18 nov.1963, referitor la numita
ISFANESZKU LIVIA, alăturat vă înaintăm rezulta-
tul investigației.-

SEFUL D.DIRECTIEI REGIONALE

Colonel de Securitate

STESKAL VILLAM

Redacted: a.c.c.c.

Dactilo : a . c . c . c .

Nr. exemplare : 2

Major de Securitate

CHITONGS, CHITONGS

1911-12-12

2514 - I R. Tidal

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
SECTIA RAIONALA LIPOVA

STRICT SECRET
S.C. 1003...
Ex. nr. ....

Nr. 72/37072 132282

din 5 decembrie 1963

C A T R E

M.A.I. DIRECTIA REGIONALA

B A N A T

serv. VII.

ciuca

La ordinul dvs. nr. 72/37072 din 23 noembrie 1963,
prin care se cer investigații privind pe numita ISFANESKY

Livia raportăm :

Trecînd la efectuarea investigațiilor asupra
susnumitei s-a stabilit că este născută la data de 15 aprilie 1898
în comuna Bata, fîca lui Euthim si Jofia, de naționalitate si
cetățenie romînă, de profesie casnică, domiciliaza în comuna Bata
nr. 270 a, raionul Lipova, regiunea Banat .

Susnumita a fost căsătorită cu numitul CIUCA, care
este decedat .

Ca comportare susnumita în comună este cunoscută
că o are bună, nu ne-a fost semnalată cu manifestări dusemnoase
pînă în prezent si nici în evidențele noastre nu figureaza .

Ca relații s-a stabilit că are cu numita CRIVINEAN-
TU BRINDUSA născută la data de 2 martie 1901, cu care locuieste
în acelaș imobil, si care o ajută pe numita ISFANESKY Livia
la diferite treburi gospodăresti .

Sa stabilit că aste în relații de prietenie si
cu numita BIRTASU, a cărei soț este arestat în 1952, fiindcă a
făcut parte din org, subversivă condusă de Mocsony Ioan Stîrcea.

Deasemeni mai este vizitată la domiciliu atît damita
ISFANESKY Livia cît si CRIVINEANTU BRINDUSA de ginerele
lui CRIVINEANTU BRINDUSA care se găsește în comuna Ohaba Lungă
raionul Lugoj, care vine odată sau de două ori pe an cu motocicletă
si stă puțin timp .

Numita ISFANESKY Livia este angajată
ca femeie de serviciu la birourile cooperativei de consum din
comuna Bata, unde din relațiile sursei C.I. rezultă că se achită
mulțumitor de aceasta sarcină, si nu discută cu salariații copera-
tivei, este cunoscută ca o femeie retrasă în discuții .

Alte date nu se cunosc despre susnumita.

SEFUL SECTIEI RAIONALE
MAIOR DE SECURITATE
BEJENARU N.

[Handwritten signature]

2 exemplare
2 ex. la MAI Banat
1 ex. la dosar
redactat : lt. maj. Bivolu D
dactil: a.c. I.E.

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

- DIRECTIA VII-a -

742/00986.391

din.....

STRICT SECRET

S.C.Nr.39

Ex.nr. ....

13 DEC 1963

C ă t r e,

- M.A.I. DIRECTIA III-a -

La adresa Dv. cu nr.302/2/H.G./425.455 din 18 noiembrie 1963, vă comunicăm următoarele:

RUPENIAN EMANOIL (și nu Rupeanu) este fiul lui Artur și Armenuhi, născut la 27 martie 1917 în Odesa, de profesie jurist, căsătorit și domiciliază în București strada Parfumului nr.25, secția a 8-a miliție raionul 1 Mai.-

Susnumitul a domiciliat în strada Armenească nr.14 pînă acum circa 15 ani cînd s-a mutat la adresa actuală

Funcționează ca electrobobinator la I.I.S.

Nicolae Bălcescu.-

Are o comportare bună față de cei din jur cît și față de familie.-

La domiciliu nu primește vizite și nu are relații de prietenie fiind un element retras.-

Rupenian Emanoil nu este cunoscut cu manifestări contra regimului democrat.-

Locuiește împreună cu soția sa anume Maria Luiza, fiica lui Alexandru și Alexandrina, născută la 13 sept. 1917 în Roman, salariată la I.I.S. "Macul Roșu".-

Datele au fost obținute de la agentul "BARBU PREDA" și surse oficiale.-

SEFUL DIRECTIEI

Colonel,

V. Dăncescu

Seful Serviciului

Maior,

N. Cristescu

concept: C.S.
dictilo: C.A.
ex.2.-
1.ex.Dir.3.
1.ex.Dorar.-

*Selanthian prezenta si horent
inf la houl de munne atitel
oat si saties*

Înă. 01.11. data

Sursa

Dosar Nr.

Fila

Ofițerul

N O T Ă

Numele **TOROSSIAN** Prenumele **HERANT**

Tatăl Mama

Locul și data nașterii

Profesia

Unde lucrează, funcția

Apart. politică

Domiciliul, *București*

Str. *Armenească* Nr. *14* Raionul

Esenta informațiilor

5-01-65

*Certi la presapunte
seu scrie lui*

cu acest nume Figuroza
mai multe persoane.
dar cu prenumele si domiciliul
ce viti dati nu Figuroza
nici o persoana -

REPUBLICA POPULARA ROMINA

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
Directia II-a

13. luj
13. lin
Strict Secret
Exemplarul 1
S.C.Nr.13

(Direcția, Serviciul, Unitatea)

Nr. 222 din 26. vi 1961

DOSAR Nr.

339622

61 luj
CATRE

DIRECȚIA III-a

24.

wid
28.06.1961
recunoscut
6/1
Vă trimitem alăturat o notă infor-
mativă compusă din 6 (șase) pagini ce a
fost luată de la agentul nostru
"DUMITRESCU ALEXANDRU" cu privire la
numitul HERANT TOROSSIAN, care interesea
ză Direcția dv.-

103.11.19.61
Redu
SECRETAR ȘEF DIRECȚIE

Maior *Bonten*
Sălășel Tr.
Ministerul Afacerilor Interne

ȘEFUL SERVICIULUI

Căpitan *Ioana C.*

Conceptat: S.I.

Dactilo: R.E.

Nr. exemplare: 2

Lt.Maj.SALI ISAC
Ag."DUMITRESCU ALEX."
Casa : "Alexandru"
17.VI.1961

116440.
Strict Secret
Exemplarul 1

NOTA INFORMATIVA
=====

HERANT TOROSSIAN a fost eliberat din închisoare, prin grațiere, la 13 iunie 1961, după ispășirea unei pedepse de peste 13 ani, tentativă de trecere frauduloasă a frontierei (5 ani) și înaltă trădare (15 ani, procesul PATRASCANU)

Sursa a fost coleg de liceu și de facultate cu HERANT TOROSSIAN. Au stat în aceeași bancă la școală și au locuit în aceeași cameră mobilată în cursul studiilor superioare, aproape tot timpul. Au fost prieteni foarte buni. S-au despărțit după terminarea facultății; când sursa s-a stabilit la București, iar HERANT TOROSSIAN s-a întors la Constanța, profesind avocatura și făcând puțină politică (aparent național-tărănistă). A fost o vreme și președintele comunității armene.-

A fost căsătorit cu ANISIA STATESCU, pe care a cunoscut-o la Paris, unde a stat un an după studii, și au divorțat prin 1937. ANISIA STATESCU este acum în străinătate, căsătorită cu fostul avocat român CHISALICESCU.-

În ajunul războiului HERANT TOROSSIAN s-a mutat la București în Str.Armenescă Nr.14, într-un apartament închiriat de la un client al său, BOGOSIAN. Acest apartament a fost în 1944 casă conspirativă și PATRASCANU a locuit acolo câteva luni, ascuns.-

Despre activitatea lui HERANT TOROSSIAN înainte și în timpul războiului, ar fi foarte multe de spus, dar cu siguranță că ele sînt bine cunoscute de organele de resort.-

Pentru a da o imagine despre ce și cît cunoaște sursa din activitatea lui - și desigur cunoaște numai foarte puțin și trunchiat și eronat - menționez că sub ocupația nazistă a fost la Paris, unde avea o rudă în ser-

///

viciul de spionaj german (Armig) (căsătorit cu nepoata sa ARAXI, născută TASLAGIAN - ambii și azi la Paris).-

Legătura cu PATRASCANU s-a făcut prin arh. VERA ILKIEVICI-BELU SILBER.-

După 23 August 1944 HERANT TOROSSIAN a făcut o carieră fulgerătoare cu ajutorul lui PATRASCANU, ajungând consulul general al țării la Paris. Intre timp a făcut și numeroase operații financiare fructuoase și s-a căsătorit cu o necunoscută despre care se spunea că a fost spionă, etc.-

Sursa l-a văzut pe HERANT TOROSSIAN la 16 iunie, acasă la fratele său Dr. TOROSSIAN, Str. Maria Rosetti 10.-

Arată bine. Merge în cîrjă din cauza unei afecțiuni la șira spinării, curabilă. I s-a redeschis un vechi focar (1926) [redacted] Este perfect lucid, ager la min-te ca și înainte, cu judecata clară. Surprinzător de informat pentru unul care a fost 13 ani închis.-

Totuși, a pus cîteva întrebări care indică mediul în care s-a întors. De pildă este adevărat ca WALTER LIPPMAN s-a vîndut rușilor? Este adevărat că SILVESTRI este azi cel mai mare dirigor din lume? Știai că PETRU DUMITRIU a fugit în străinătate?

Recunoaște că mediul burghez bucureștean - atît cît l-a putut afla în casa fratelui său, este complet rupt de realitățile politice și sociale, că nu-și dă seama de revoluția petrecută, că fiecare vede lumea și situația numai prin prisma nevoilor și a situației sale.-

HERANT TOROSSIAN este preocupat de posibilitatea de a ocupa o slujbă și a-și câștiga existența. (După ce va ieși din spital, unde intenționează să se interneze peste cîteva zile, sau în august). Nu are încă idei clare în această privință și e normal.-

Sursa a avut impresia că el se bazează ca, după ce va găsi un post, să poată să-l ocupe cu ajutorul organelor care l-au eliberat. Este numai o impresie. Din anumite reticente și ocoluri, sursa a mai rămas cu impresia că HERANT TOROSSIAN are posibilitatea unor contacte cu aceste organe.-

Sursa nu a avut impresia că HERANT TOROSSIAN este sincer în tot ce spune, deși pe vremuri relațiile lor erau

foarte strînse. E adevărat însă că HERANT TOROSSIAN pierduse obiceiul sincerității prietenesti.-

Sursa mai are impresia că HERANT TOROSSIAN nu ținea să-l vadă prea repede. A dat telefoane la sosirea VEREI ILKIEVICI, arhitectului CORNELIU RADULESCU, Str. Batiștei 11, lui VALENTIN TOCACI, cu care încercase trecerea frauduloasă a frontierei etc., dar nu și sursei, deși ar fi fost de așteptat.-

În cursul convorbirii, sursa a pomenit de GEORGE G. PASCU (GICA) care fusese pe la Comisia de armistițiu și care a făcut 7-8 ani închisoare. I-a pomenit de el în legătură cu slujba după eliberare, că este funcționar la o întreprindere a Sfatului Popular. HERANT TOROSSIAN a spus că îl cunoaște - că a vorbit de 2-3 ori cu el la telefon pe vremuri. A întrebat dacă este divorțat și a cerut ca sursa să nu-i pomenească de eliberarea sa. Sursa s-a arătat surprinsă și a întrebat de ce. I-a răspuns că din cauză nevastei, care a trăit cu "DODO" (?) (trebuie să fie CERISOGELOS) și s-a arătat surprins cînd a aflat că PASCU se ocupă de copil, care deși îi poartă numele, nu este al lui. Sursa a întrebat: "E cazul să mă feresc de GICA PASCU?" HERANT TOROSSIAN a răspuns că nu, că "sînt alte chestii".-

În legătură cu CORNELIU RADULESCU, HERANT TOROSSIAN a spus că soția lui, MONA, este plecată la Paris. Sursa arătîndu-i că a mai fost, HERANT TOROSSIAN a făcut un gest interogativ din care reieșea că faptul acesta trebuia să dea de gîndit, că ar fi plecată în interese ale unor organe de stat.-

HERANT TOROSSIAN a întrebat cu mult interes dacă sursa a vorbit despre el, în timpul absenței sale, cu ALISTEFLEA (de la Ministerul de Externe) și ce spunea despre el. Sursa i-a răspuns, că a vorbit dar că ALISTEFLEA, după obiceiul lui vechi, n-a spus mare lucru, ci s-a mulțumit să dea din umeri. În realitate ALISTEFLEA i-a mărturisit mai de mult sursei îndoielile lui în privința comportării lui HERANT TOROSSIAN în timpul procesului de la Craiova (1936). ALISTEFLEA îl considera agent al siguranței, ca și pe DAN AIBEU (azi în închisoare) și, legînd între ele mai multe atitudini ale lui HERANT TOROSSIAN a arătat cum a ajuns

la această convingere.-

După aprecierea lui Al. SIEFLEA, nici găzduirea lui PATRASCANU în Armenească 14 nu a fost fără știrea siguranței.-

Vorbind despre PATRASCANU, sursa a spus: în fond el este vinovat de toată pușcăria ta. HERANT TOROSSIAN a ripostat: De ce? "rebuia să fie cineva care să spună ce a spus el. Sursa : Nu. El era comunist vechi, știa că nu poate avea în public opinii separate și că nu are nici un fel de șanse cu asemenea manifestări. Sau dacă nu știa ce înseamnă abatere de la disciplina de partid, ce fel de comunist era?

HERANT TOROSSIAN a răspuns: Nu putea să tacă doar ca să ferească câțiva oameni de pușcărie.-

Apoi însă a recunoscut că a fost o greșală (Poate numai ca să încheie discuția).-

HERANT TOROSSIAN a spus: La un moment dat eram aproape de reabilitare. Numai BELU e de vină (BELU SILBER), că nu s-a făcut. Eu am recunoscut din capul locului că sînt vinovat. El nu! El și azi susține că el are dreptate, că nu este legal judecat și condamnat etc.-

În ce îl privește personal, HERANT TOROSSIAN susține că organele de anchetă îl consideră că este un om care a adus regimului mari servicii, că "are state de serviciu".-

HERANT TOROSSIAN vorbește ca și cum ar fi încă membru de partid și procesul ar fi fost pentru "o divergență de opinii".-

În cursul convorbirii cu sursa, HERANT TOROSSIAN a lăsat la un moment dat să se înțeleagă că el a fost comunist "de 40 de ani", ceea ce desigur că nu corespunde adevărului, pentru că pe atunci sursa îl cunoștea perfect și era complet apolitic. Nu știa nici măcar ce partid este la guvern.-

HERANT TOROSSIAN a cerut sursei cărți în legătură cu teoria valorii, cărți de estetică, unele cărți care îi amintesc de tinerețea lor comună, revistă "La Pensée", toate lucrări de orientare marxistă - iar cele idealiste pentru a le combate, spunea. Afirma că ar fi spus organelor de anchetă, la plecare, că "vrea să scrie o carte" și că ar fi fost încurajat.-

În cursul detențiunii a fost bolnav, operat la spital la Văcărești, a avut [redacted] epidemică, a fost admirabil îngrijit din punctul acesta de vedere, a avut regim alimentar de T.B.C. care este bun, etc.-

Cînd s-a vorbit de SILVESTRI, PETRU DUMITRIU, sursa a spus: cei care fug în străinătate cad victime legionarilor, pentru ei sînt peste tot informate în oficinele anti-romînești. HERANT TOROSSIAN nu a fost de acord. Legionarii nu mai au trecere. Moria Sima și cu ai lui sînt în Spania. Franco le-a dat un castel în Pirinei și își duc viața acolo. Lă s-a alăturat și ex-prințul NICOLAE. Nu poate fi vorba de legionari în fruntea emigraților pentru că în cadrul Comitetului Național Român este VISOIANU.-

A menționat numele lui VISOIANU cu o nuanță de respect.-

Nu vorbea cu plăcere despre perioada de detențiune și cerea să nu se mai aducă vorba despre asta. Spunea că a avut un moral foarte bun. N-a vrut să spună cu cine s-a întîlnit prin închisori.-

Este foarte impresionat de cîte s-au construit în București, (a fost plimbat cu mașina, Sala Congreselor, cartierele de blocuri etc.) de faptul că pe străzi sînt numai automobile noi. A cerut ziare. În casa fratelui său nu se cumpără nici un ziar.-

Sursa își dă seama că expunerea de față nu este nici clară nici completă, pentru că și convorbirea a fost confuză și prolixă, cum era și normal, după o asemenea despărțire.-

"ALEX. DUMITRESCU"

F.S.

Venind vorba despre arestarea lui CONȘTANTIN CORNĂTEANU, fratele doctorului D-tru CORNĂTEANU condamnat la Constanța, HERANT TOROSSIAN la o întrebare a sursei a recunoscut că nimeni nu este arestat nevinovat "chiar dacă nu este condamnat pentru fapta arătată oficial".-

"ALEX. DUMITRESCU"

N.B.

O copie după prezenta notă va fi dată Direcției a
III-a întrucît este vorba de un element ce a făcut parte din
grupul PATRASCANU.-

Agentul a fost instruit să păstreze contactul cu
HERANT TOROSSIAN.-

Lt. Major,

S. I. I.
Sali I.